

Vergaderjaar 2021–2022

**21 501-34**

**Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport**

**Nr. 376**

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,  
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 maart 2022

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u het verslag van de Informele Jeugd- en Onderwijsraad (OJCS-Raad) aan, die op donderdag 27 januari jl. in hybride vorm heeft plaatsgevonden in Straatsburg, onder het Franse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.

Op de agenda stond een terugkoppeling van de Europese Jongerenconferentie door Voorzitterschap, Europese Commissie en jongerenvertegenwoordigers. Tevens vond er een beleidsdebat plaats met regerings- en jongerenvertegenwoordigers over het betrekken van jongeren bij het streven naar een groener en duurzamer Europa

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,  
M. van Ooijen

*De belangrijkste boodschap van de EU Jongerenconferentie was de uitdrukkelijke wens van jongeren om gehoord te worden en hun behoeften terug te zien in beleid. Tijdens het beleidsdebat over Jonge Europeanen als volwaardige spelers voor een groener en duurzamer Europa werd het belang van de betrokkenheid van jongeren bij klimaat-beleid, ecologische duurzaamheid, en de groene transitie door zowel de jongerenvertegenwoordigers als lidstaten breed gedeeld. Inclusieve jongerenparticipatie en democratisering zijn hiertoe essentieel. De lidstaten deelden diverse nationale initiatieven voor het bewerkstelligen van jongerenparticipatie bij de totstandkoming van (groen) beleid. Er werd gesteld dat alle jongeren gelijke toegang dienen te hebben tot kennis over klimaatverandering om een inclusief debat te kunnen voeren, dit begint bij onderwijs. Diverse lidstaten gaven aan in te zetten op ecologische duurzaamheid en de groene transitie in het curriculum.*

### **Terugkoppeling EU Jongerenconferentie 24–26 januari 2022**

Het Franse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie gaf een terugkoppeling van de online EU Jongerenconferentie. Doel van de conferentie was het mobiliseren van jongeren, het versterken van hun betrokkenheid bij duurzaamheid, en hen de kans geven om hun creativiteit en ondernemerschap in te zetten op het gebied van o.a. milieu en biodiversiteit. Hiertoe konden Europese jongeren via het «Village of Solutions» project ideeën indienen.

Afgevaardigde EU Jongerenvertegenwoordigers benoemden de drie belangrijkste beleidselementen die tijdens de conferentie zijn besproken: de bijdrage van jongeren aan duurzame ontwikkeling; een inclusief en sociaal Europa; en het betrekken van gemarginaliseerde jongeren bij beleid over hun toekomst.

Een afgevaardigde van het EU Youth Forum deed een aanbeveling voor het instellen van een EU Youth Test voor al het nieuwe EU-beleid.

### **Beleidsdebat «Jonge Europeanen als volwaardige spelers in Europa: voor een groener en duurzamer Europa»**

#### Voorzitterschap

Het Franse voorzitterschap benadrukte het belang van het mobiliseren van jongeren om duurzaamheids- en groene doelen te behalen. Ministers van Onderwijs en Jeugd spelen hierin een grote rol. Veel burgers vinden onderwijs het voornaamste instrument om jongeren te leren over duurzame ontwikkeling en het milieu. Binnen de EU Education for Climate Coalition wordt met o.a. jongeren, onderwijzers en stakeholders gewerkt aan de uitdagingen van de toekomst. Daarnaast worden twee belangrijke instrumenten, de *Raadsaanbeveling Leren voor ecologische duurzaamheid* en de *Raadsconclusies over het betrekken van jongeren als facilitators voor verandering om de leefomgeving te beschermen*, in de formele OJCS-Raad in april behandeld.

#### Europese Commissie

Eurocommissaris Gabriel gaf aan dat de Europese Commissie jongeren in staat wil stellen bij te dragen aan de (groene) toekomst van de EU. Het Europees Jaar van de Jeugd 2022 en de Conferentie over de Toekomst moeten hieraan bijdragen.

Gabriel verklaarde dat de jongerenvertegenwoordigers een duidelijke boodschap hebben afgegeven: hun stemmen moeten worden gehoord en hun behoeften worden erkend. Gabriel merkte op dat het belangrijkste is

om de effectiviteit van het onderwijs over de groene transitie te vergroten. Om lidstaten hierbij te ondersteunen heeft de Commissie de *Raadsaanbeveling Leren voor ecologische duurzaamheid* uitgebracht. Daarnaast ondersteunen de EU Skills Agenda, Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps het ontwikkelen van vaardigheden voor duurzaamheid onder jongeren.

#### Interventies regerings- en jongerenvertegenwoordigers lidstaten

Tijdens het debat kwamen zowel regeringsvertegenwoordigers als jongerenvertegenwoordigers uit de lidstaten aan het woord. Meerdere jongerenvertegenwoordigers uitten hun zorgen over het fenomeen «youth washing<sup>1</sup>» en riepen lidstaten, Commissie en voorzitterschap op om de inbreng van jongeren ook echt om te zetten in concrete acties.

Alle lidstaten vinden het van belang jongeren te betrekken bij de totstandkoming van beleid gericht op ecologische duurzaamheid en de groene transitie. Zowel de jongerenvertegenwoordigers als de lidstaten benadrukten dat jongerenparticipatie en democratisering essentieel zijn om dit te bewerkstelligen.

Diverse lidstaten gaven aan een Jongerenstrategie te hebben opgesteld om de betrokkenheid van jongeren te vergroten. In sommige lidstaten wordt de stem van jongeren gehoord via lokale en nationale Jeugdparlementen en Raden, jongerenadviesorganen, publieke jongerenconsultaties, en jongerencoördinatoren in iedere gemeente. Nederland gaf aan een duurzame jeugdparticipatie gids te hebben ontwikkeld voor gemeenten. Ook suggereerde een lidstaat een checklist op EU-niveau om te zien of beleid en wetgeving de behoeften van jongeren voldoende in ogenschouw nemen. Er zijn ook lidstaten die jongeren klimaat- en milieuadviesraden hebben opgezet om jongeren te betrekken. Nederland gaf aan te overwegen een burgerforum op te richten om de betrokkenheid van burgers, waaronder jongeren, bij klimaatbeleid te vergroten. Ook benoemde Nederland een generatietoets te zullen introduceren voor klimaatbeleid om de effecten van nieuw beleid en wetgeving op verschillende generaties in ogenschouw te kunnen nemen. De toets zal ontwikkeld worden in samenwerking met jongerenorganisaties. De Nederlandse Jongerenvertegenwoordiger sprak in het verlengde hiervan de wens uit voor een intergenerationele toets van al het nieuwe EU-beleid, waarbij de lasten van de groene transitie eerlijk en inclusief over generaties verdeeld worden.

Veel jongerenvertegenwoordigers en lidstaten, waaronder Nederland, pleitten voor het systematisch betrekken van alle jongeren. Niet alleen jongeren met een academische achtergrond, maar ook kwetsbare jongeren, jongeren in rurale gebieden, of jongeren met een beroepsopleiding. Om de ongelijkheid die ontstaat door het verschil in achtergrond tussen jongeren te compenseren is het belangrijk dat ze gelijke toegang hebben tot kennis over klimaatverandering, dit begint bij onderwijs. Een meerderheid van de lidstaten gaven aan bezig te zijn (geweest) met hervormingen van en investeringen in het onderwijssysteem om de democratische betrokkenheid van jongeren te vergroten en hun kennis bij te brengen over duurzaamheid, milieu en de groene transitie. Nederland heeft aangegeven te streven naar een prominentere positie van ecologische duurzaamheid in het curriculum van het basis- en voortgezet onderwijs, maar benadrukte daarbij ook het belang van basisvaardigheden en de ruimte die hiervoor nodig is in het curriculum. Een aantal

<sup>1</sup> Ogenscheinlijk jongeren betrekken bij het vormgeven van beleid, maar in werkelijkheid hun ideeën en wensen niet of nauwelijks opnemen.

lidstaten benadrukten daarnaast het belang om scholen, leraren, jongerenwerkers, en diverse «groene» leeractiviteiten te ondersteunen.